

Samisk språk og kultur i kirke og gudstjenesteliv- Utdrag fra strategiplan for samisk kirkeliv i Den norske kirke (2019-2027)

Del 3 Mål og strategier -> 3.1 Samisk språk og kultur i kirke og gudstjenesteliv (s. 14-15)

Mål

- A Samiske språk og kultur brukes og er **synlig i gudstjenester** i hele landet, på en måte som er tilpasset lokalt samisk kirkeliv, med en flerspråklig tilnærming.
- B Menigheter i **samiske områder** har ansatte som er samiskspråklige, eller har formell samiskspråklig kompetansen i form av kurs, opplæring eller utdanning i samisk språk.
- C Alle som ønsker det kan **etterspørre samisk-språklig betjening** i sin hjemmemenighet, uansett hvor i landet de bor. Betjeningen organiseres ut fra hvilke samiskspråklige ressurspersoner som er tilgjengelige til enhver tid.
- D Sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk er i bruk på Den norske kirkes **nettsider og i sosiale medier**.
- E Samiske språk er synlig og i bruk ved Den norske kirkes **konferanser, møter og i publikasjoner**.
- F Det er utviklet og produsert **ressursmaterie**ll på de tre samiske språkene, som er tilgjengelig for menighetene.
- G Samiske barn og unge har **trosopplæring på samisk** i flere menigheter i samiske områder. I øvrige menigheter er samisk materie
ll fra ressursbanken, som osko.no, i bruk i trosopplæringa.- H Flere menigheter og bispedømmer har opprettet **utvalg for samisk kirkeliv**.
- I **Samiske kirkedager** er en sentral samisk-kirkelig arena på tvers av landegrensene.
- J Den samiske nasjonaldagen feires i alle domkirker **6. februar**. Menighetene merkerer samenes nasjonaldag.

Strategier

Menighetsrådenes ansvar:

- Menighetene i de tre nordligste bispedømmene skal vurdere hvordan samisk språk og kulturelt innhold skal brukes og synliggjøres i menighetenes gudstjenesteliv.
- Menigheter i øvrige områder skal vurdere hvordan samisk språk og kulturelt innhold kan brukes og synliggjøres i menighetens gudstjenesteliv. Dette innarbeides i Lokal grunnordning.
- Menigheter i samiske områder gjør fellesrådene oppmerksomme på viktigheten av gode rutiner for å vurdere behov for samiskspråklig kompetanse i ansettelsesprosesser.
- Bidra til kompetansedeling slik at alle menigheter kan tilby samiskspråklig betjening ved behov.

- Sikre samisk språk og innhold i nettsider og sosiale medier, i arrangementer, konferanser og publikasjoner.
- Søke opprettelse av utvalg for samisk kirkeliv på menighetsnivå.
- At ansatte har gode rutiner for å registrere ønsker om betjening på samisk språk gjennom dåpssamtaler, konfirmantinnskrivning, vigselssamtaler og sørgeamtaler.
- Menigheter i samiske områder bidrar til å dokumentere lokal trospraksis knyttet til samisk åndelighet og tradisjon i sine områder, som for eksempel vigsel, hjemmedåp, bæreandakt, begravelser osv. Dette brukes så aktivt i gudstjenesteliv, diakoni og trosopplæring.

Biskopene og bispedømmerådene:

- Bidra til at menighetene øker bruken av samisk språk og kulturelt innhold i gudstjenestene.
- Legge til rette for at menigheter i samiske områder har ansatte som er samiskspråklige, eller har formell samiskspråklig kompetanse i form av kurs, opplæring eller utdanning i samisk språk.
- Legge til rette for at samisk kristen praksis og innhold løftes faglig.
- Bidra til kompetansedeling i bispedømmet slik at alle menigheter kan tilby samiskspråklig betjening ved behov. Dette kan gjøres i samarbeid med andre bispedømmer.
- Sikre samisk språk og innhold i nettsider og sosiale medier, i arrangementer, konferanser og publikasjoner.
- Søke å opprette utvalg for samisk kirkeliv på bispedømmenivå, og i samråd med menigheter slke opprettelse av slike utvalg på menighetsnivå.
- I oppfølgingen av institusjonsprester tematisere nødvendig kompetanse knyttet til å møte samer som i ekstra sårbare livssituasjoner.
- I oppfølgingen av studentprester bidra til kompetanse slik at de kan følge opp samiske studenter og gi et likeverdig tilbud i studentmenighetene.

Samisk kirkeråd og Kirkerådet:

- Bidra til at det finnes tilgjengelig samiskspråklig materiell og ressuser for gudstjenesteliv. Dette innbefatter samiske liturgier og liturgier oversatt til alle tre samiske språk.
- I samarbeid med bispedømmene bidra med veiledning og bistand til menigheter slik at de kan oppfylle ønsker om samiskspråklig betjening.
- Sikre samisk språk og innhold i nettsider og sosiale medier, i nasjonale arrangementer, konferanser og publikasjoner.
- Bidra til at menighetene ivaretar lokale samiskkirkelige tradisjoner ved å legge til rette for arenaer der samisk kristen praksis og innhold løftes faglig.
- Oppmuntre til opprettelse av flere samiske utvalg i menigheter og bispedømmer.
- Gjennom dialog med utdanningsinstitusjonene løfte behovet for at faglig kompetanse innenfor samisk kirkeliv og språk må inn i grunnutdanningene.
- Bidra til videre framgang i oversetting av Bibelen til lulesamisk og sørsamisk.
- Bidra til samarbeid og økt dialog med organisasjoner og institusjoner som har betydning for samisk kirkeliv.
- Bidra til at det opprettes en stilling som prest for samer i sør og flere språkmedarbeiderstillinger innen Den norske kirke.
- Bidra til samarbeid og økt dialog med samiske institusjoner og samiske organisasjoner.
- Bidra til samarbeid og økt dialog med de læstadianske forsamlingsmiljøer som ønsker en positiv relasjon til kirken og har betydning for samisk kirkeliv.

- Bidra med samisk kompetanse til det økumeniske samarbeidet i Norge både sentralt og lokalt.
- Legge til rette for økt bruk av samisk språk og sikre samiskkompetanse i bispedømmene.
- Bidra aktivt til administrativ styrking av Saemien Åålmege gjennom opprettelse av helstilling som daglig leder.

Utdypelse og begrunnelse i del 4 Samisk kirkeliv – livskraftig og likeverdig -> 4.1 Samisk språk og kultur i kirke og gudstjenesteliv (s. 30)